

Behandeling

Behandeling van uitzaaiingen in de botten met SM-153 (LNG-070)

Wanneer u kanker heeft met uitzaaiingen in de botten, kan de arts voorstellen om u te behandelen met radioactief samarium (Quadramet®). Een behandeling met radioactief samarium heeft alleen effect op uitzaaiingen in de botten en niet op uitzaaiingen in andere weefsels.

LET OP!

- U moet zich voor deze behandeling voorbereiden. Lees daarom deze informatie goed door!
- U heeft een aanvullende brief ontvangen met alle afspraken.

Deze behandeling vertraagt de groei van tumorcellen in de botten. Daardoor vermindert de pijn in uw skelet. Het radioactieve samarium wordt opgenomen op plaatsen waar actief bot wordt gevormd. Actieve botvorming is een reactie van het lichaam die plaatsvindt rondom plekken met tumorcellen in het bot. Samarium bestraalt alleen dichtbij gelegen cellen, dus vooral die tumorcellen. Hierdoor wordt het gezonde weefsel er omheen zoveel mogelijk gespaard.

Het radioactieve samarium dienen we toe via een infuus in een bloedvat in uw arm. Het bloed brengt de vloeistof naar het skelet, waar het wordt opgenomen in de cellen die bot aanmaken in de buurt van de tumorcellen. Het lichaam scheidt slechts een klein deel van het radioactieve samarium weer uit. Dit gebeurt vooral via de urine en vooral op de eerste dag na de toediening.

We geven u hier algemene informatie; de situatie is voor elke patiënt verschillend. Stel daarom gerust uw vragen aan uw specialist, verpleegkundige of nucleair geneeskundige.

Hoe verloopt de behandeling?

Hier vindt u alle belangrijke informatie over de behandeling.

Vorbereiding

Eten, drinken en toilet

Op de dag van de behandeling mag u gewoon eten en drinken. Het is goed om extra te drinken, maar dit is niet verplicht. U mag gewoon naar het toilet.

Medicijnen

Uw medicijnen kunt u innemen zoals u gewend bent.

Kleding

Trek op de dag van de behandeling kleding aan die lekker zit, waarbij u uw arm gemakkelijk kunt ontbloten. Deze kleding kan thuis na afloop gewoon gewassen worden. Neem ook een extra paar schoenen of pantoffels mee, die stevig aan de voet zitten en zonder gladde zool. Loop niet op sokken, om vallen te voorkomen. De schoenen waarop u naar het ziekenhuis komt, blijven in de voorruimte (de 'sluis') van uw kamer staan tot u weer naar huis mag.

Verschoning bij incontinentie of stoma

Bent u incontinent of heeft u een stoma en/of katheter? Neem dan voldoende verschoningsmateriaal mee.

Heeft u bestraling of chemotherapie gehad?

Het is van belang dat u in de 6 weken vóór de behandeling met Quadramet® **geen** bestraling of chemotherapie heeft gehad. Is dit wel het geval? Neem dan contact op met de afdeling Nucleaire Geneeskunde.

Bent u zwanger of zou u dit kunnen zijn? Of geeft u borstvoeding?

Geef dit dan door aan uw arts, deze zal dit met u bespreken. De behandeling wordt sterk afgeraden als u zwanger bent en zal in bijna alle gevallen uitgesteld worden tot na de zwangerschap. Borstvoeding kan **niet** hervat worden na deze behandeling. Heeft u nog vragen, dan kunt u deze ook stellen aan de nucleair geneeskundige.

De behandeling

Waar meldt u zich?

Meld u op de afgesproken tijd bij de Infobalie op de Boulevard (bovenaan de roltrap). Daarna wordt u verwacht op de verpleegafdeling (Gebouw C, verdieping 5, Noord).

Wat gebeurt er tijdens de behandeling?

In principe wordt u enkele uren opgenomen in het ziekenhuis en mag u aan het einde van de middag weer naar huis. U verblijft op een eenpersoonskamer. Deze kamer is afgeschermd, zodat het personeel en andere patiënten geen extra straling ontvangen. Soms is het nodig dat u voor deze behandeling 1 nacht in het ziekenhuis blijft. Dit wordt bij het maken van de afspraak met u besproken.

Het toedienen van het radioactieve samarium

De verpleegkundige maakt u wegwijs op uw kamer en brengt een infuus in. Daarna dient de nucleair geneeskundige u het radioactieve samarium toe via het infuus. Hier merkt u verder niets van. Na het toedienen wordt er een zak met vocht aangesloten op het infuus, zodat u goed gaat plassen. Aan het einde van de dag wordt het infuus weer verwijderd.

Na 4 uur wordt gemeten hoeveel straling er nog in uw lichaam is en controleren we of u voldoende geplast heeft. Als dit voldoende is, mag u naar huis.

Het verblijf op de kamer

U mag uw kamer tijdens uw opname niet verlaten. U mag niet zelf van de kamer af en u mag de deur naar de gang niet zelf openen. Personeel moet in de voorruimte (de 'sluis') slofjes over de eigen schoenen aandoen. Bij vertrek doen zij de slofjes weer af en moeten zij hun handen wassen in de voorruimte.

De kamer heeft een eigen douche en toilet waar alleen u als patiënt gebruik van mag maken. Zo voorkomen we besmetting buiten de kamer met het radioactieve samarium. Niet al het radioactieve samarium wordt namelijk opgenomen in het skelet. U plast de overtollige hoeveelheid samarium uit. Omdat de urine een belangrijke oorzaak van een mogelijke radioactieve besmetting is, moet u extra opletten bij het plassen. **Mannen moeten zittend op het toilet plassen.** Ook moet u het toilet altijd 2 keer doorspoelen.

Om besmetting van onderkleding te beperken, moet u incontinentiemateriaal of ander absorberend materiaal (bijvoorbeeld inlegkruisjes of maandverband) gebruiken. Dit materiaal moet na gebruik apart worden verzameld.

Roken is op deze kamer verboden (zoals in het gehele ziekenhuis).

Er mag een begeleider of bezoeker bij u zijn, maar deze persoon:

- mag geen gebruik maken van het toilet op de kamer.
- moet in de sluis slofjes over de eigen schoenen aandoen en bij het verlaten van de kamer deze weer uittrekken.
- moet zo veel mogelijk afstand van u houden.

Op de kamer is een tablet, een televisie en een telefoon aanwezig. Verder mag u bijvoorbeeld tijdschriften, boeken, handwerk of puzzels meenemen.

Het is de bedoeling dat u zich tijdens de opname zoveel mogelijk zelf verzorgt. De kamer wordt tijdens uw verblijf niet schoongemaakt en uw bed niet opgemaakt. De verpleegkundigen zijn op de afdeling aanwezig, maar beperken het contact met u zoveel mogelijk. U kunt ze natuurlijk wel altijd bereiken en vragen stellen; dit gaat voornamelijk via de intercom.

Het eten wordt bij u gebracht - en de lege etensbladen weer opgehaald - door de verpleging. Het is goed om de eerste dag van de behandeling extra te drinken. Dan verdwijnt het radioactieve samarium sneller uit het lichaam. Er is een koelkast aanwezig op de kamer.

Waar moet ik rekening mee houden na de behandeling?

Meestal wordt de pijn in het skelet na iets meer dan een week minder, of verdwijnt zelfs helemaal. De pijn kan in de eerste dagen tot een week na de behandeling juist even erger worden. Dit is niet zorgelijk en u mag extra pijnstillers gebruiken. Als de pijn na een paar maanden toch weer toeneemt, kan de behandeling herhaald worden.

Na de behandeling moet u zich een week lang aan bepaalde **leefregels** houden.

Ongeveer 3 weken na de behandeling met radioactief samarium moet uw bloed gecontroleerd worden op het aantal bloedcellen en bloedplaatjes. De secretaresse van uw specialist verzorgt het formulier voor de bloedafname en een telefonische afspraak na het bloedprikken.

Als u van plan bent binnen 1 maand na de behandeling op reis te gaan, is het verstandig dit bij de afdeling Nucleaire Geneeskunde te melden. Zo nodig kunnen we een officieel document maken waarin staat welke behandeling u heeft gekregen. Dit kan nodig zijn in verband met detectiepoorten bij de douane (onder andere op vliegvelden) die radioactieve straling opsporen.

De hoeveelheid radioactief samarium die u krijgt is laag. Toch is het belangrijk om de eerste 4 maanden na de behandeling niet zwanger te worden, en als man geen kinderen te verwekken. Seksueel contact is tijdens deze 4 maanden geen bezwaar, maar gebruik goede anticonceptie.

Bij overlijden binnen 3 weken na de behandeling is er in verband met straling maatwerk nodig. Het is belangrijk dat er dan contact wordt opgenomen met de afdeling Nucleaire Geneeskunde om de mogelijke beperkingen te bespreken.

Leefregels na de behandeling

Het is heel belangrijk dat u zich na de behandeling aan een aantal leefregels houdt. Wij vragen u dringend deze leefregels zo goed mogelijk te volgen, in het belang van de mensen in uw omgeving. U wilt hen niet onnodig belasten met het radioactieve samarium dat u nog in uw lichaam heeft.

De nucleair geneeskundige vertelt u hoe lang u zich aan deze leefregels moet houden; meestal is dit voor 1 week. Daarna kunt u weer alles doen wat u gewend was.

Algemeen

Uw huisgenoten moeten zoveel mogelijk op MINIMAAL 2 meter afstand van u blijven. Iedereen mag per dag maximaal 30 minuten dicht bij u zijn, behalve kinderen en zwangeren.

Kinderen

Kinderen zijn gevoeliger voor straling dan volwassenen (ouder dan 18 jaar). Daarom moet u direct lichamelijk contact zoveel mogelijk vermijden en een zo groot mogelijke afstand tot kinderen bewaren. Laat baby's en jonge kinderen daarom door huisgenoten verzorgen of breng ze de eerste dagen onder bij familie of vrienden. Mogelijk kunt u ook zelf ergens anders verblijven tijdens de duur van de leefregels.

Partners en verzorgers jonger dan 60 jaar

Als uw partner jonger dan 60 jaar is, moet u apart slapen; op minstens 2 meter afstand van elkaar. Of als dat mogelijk is in aparte ruimten. Beperk knuffelen en seksueel contact tot maximaal 30 minuten per dag tijdens de duur van de leefregels.

Partners en verzorgers ouder dan 60 jaar

Bij personen van 60 jaar of ouder is de kans op schade door straling erg klein: wel 5 tot 10 keer minder dan voor jongere volwassenen. Als uw partner of huisgenoten deze leeftijd bereikt hebben, hoeft u de maatregelen zoals vermeld bij 'Algemeen' en bij 'Partners jonger dan 60 jaar' dus niet zo streng op te volgen. U hoeft alleen de leefregels te volgen die u zonder veel moeite kunt nemen. U hoeft bijvoorbeeld niet apart te slapen. Afstand houden tijdens urenlang televisie kijken of andere situaties is vaak wel mogelijk zonder al te veel moeite. De andere leefregels die we hierna noemen moeten wel opgevolgd worden.

Bezoek

Bij kortdurend bezoek, bijvoorbeeld een avond of middag, moet u afstand houden en direct lichamelijk contact vermijden (zie 'Algemeen'). Kleine kinderen en zwangere vrouwen kunnen beter niet op bezoek komen.

Toilet

- Bij toiletbezoek moet u altijd zittend plassen (ook mannen) en spoel 2 keer door.
- Gebruik altijd toiletpapier, ook als u alleen hoeft te plassen.
- Om besmetting van de onderkleding te beperken, moet u inlegkruisjes of maandverband gebruiken. Dit geldt óók voor mannen.
- Was uw handen na elk toiletbezoek. Doe dit als dat kan op het toilet zelf zodat deurknoppen en dergelijke zo schoon mogelijk blijven.

- Gebruik de eerste 3 dagen bij voorkeur een toilet waar anderen geen gebruik van maken.
- Het toilet waarvan u na de behandeling gebruik maakt, moet dagelijks (voor 3 dagen) worden schoongemaakt met plastic handschoenen aan. Gebruik deze handschoenen niet voor andere toepassingen! Maak bij voorkeur ook gebruik van wegwerpdoekjes bij het schoonmaken van dit toilet.

Het afnemen van urine voor onderzoek, moet bij voorkeur uitgesteld worden tot na de eerste week.

Lichamelijke verzorging

- U moet zoveel mogelijk uzelf (zonder hulp van anderen) verzorgen.
- Gebruiksvoorwerpen die mogelijk in contact komen met uw urine moeten worden gereinigd. Dit moet gebeuren voordat een ander ze weer mag gebruiken.
- Mensen die u eventueel verzorgen, moeten bij voorkeur handschoenen dragen.
- Eventueel incontinentiemateriaal moet worden verzameld in een afgesloten plastic zak.

Linnengoed

- Gebruikte handdoeken en washandjes mogen niet door een ander gebruikt worden.
- Wasgoed hoeft niet als besmet afval te worden beschouwd. Het moet wel zo snel mogelijk gewassen worden.

Afval

Een vuilniszak met mogelijk besmet afval(bijvoorbeeld incontinentiemateriaal) moet goed afgesloten worden en zover mogelijk buiten het bereik van anderen staan. Denk daarbij ook aan kinderen en huisdieren, zowel binnen als buiten. Het afval mag wel normaal worden afgevoerd.

Veelgestelde vragen

Hoe lang duurt de behandeling?

Vorbereiding en toediening: 60 minuten

Verblijf ziekenhuis: 6 uur

Leefregels: 1 week

Ik lees dat ik een infuus of injectie krijg, maar ik ben moeilijk te prikken. Wat nu?

Als u uit eerdere ervaringen weet dat u moeilijk te prikken bent, neemt u dan vóór het onderzoek contact op met de afdeling Nucleaire Geneeskunde.

Ik kan niet naar de afspraak komen, wat moet ik doen?

De radioactieve stof wordt een week voor uw komst speciaal voor u besteld. Deze bestelling kan niet meer worden geannuleerd. Het samarium is kostbaar en helaas maar kort bruikbaar. Daarom is het belangrijk dat u op tijd aanwezig bent voor de behandeling.

Bent u verhinderd? Neem dan uiterlijk 1 week vóór de afspraak contact op met de afdeling Nucleaire Geneeskunde via telefoonnummer (073) 553 26 90.

Wanneer mag ik bloed laten prikken?

Moet u bloed laten prikken voor iets anders als de controle na 3 weken behorende bij deze behandeling? Doe dit dan vóór de behandeling of wanneer u zich niet meer aan de leefregels dient te houden.

Ik heb nog vragen, waar kan ik die stellen?

U kunt telefonisch contact opnemen met de afdeling Nucleaire Geneeskunde, telefoonnummer (073) 553 26 90. De afdeling is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur.

Bekijk ook de algemene informatie over onderzoeken op de afdeling Nucleaire Geneeskunde

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/algemene-informatie-onderzoeken-nucleaire-geneeskunde-Ing-092>). Hier vindt u ook een video over de afdeling.

Praktische tips

Wat neemt u mee?

Bij iedere afspraak in het ziekenhuis neemt u mee:

- een geldig identiteitsbewijs
- uw Actueel Medicatie Overzicht (AMO).

Hier vindt u meer informatie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/wat-neemt-u-mee>) over wat u moet meenemen.

Afspraak op onze locatie in 's-Hertogenbosch, Boxtel, Drunen of Rosmalen? Meld u eerst digitaal aan. Lees hier (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/aanmelden>) hoe dit werkt.

MijnJBZ

Via MijnJBZ (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Zie ook: Wat kan ik in MijnJBZ zien?

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/wat-kan-ik-in-mijnjbz-zien>)

Bekijk uw zorgverzekering

Controleer zelf vóór een afspraak in het JBZ of uw zorg wordt vergoed:

- Bekijk hier (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/tarieven>) met welke zorgverzekeraars het JBZ een contract heeft.
- Het hangt ook af van uw polis of uw zorgverzekeraar alle zorg volledig vergoedt.
- Onze zorg valt voor volwassenen onder het wettelijk eigen risico. Dit betekent dat u ieder jaar eerst een bedrag zelf moet betalen, voordat uw zorgverzekeraar kosten gaat vergoeden.

Gegevens delen

Wilt u dat zorgverleners buiten het Jeroen Bosch Ziekenhuis uw medische gegevens kunnen inzien? Dan moet u het JBZ toestemming geven (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/gegevens-delen>) om uw gegevens beschikbaar te stellen.

Opleidingsziekenhuis

In het JBZ leiden we verpleegkundigen, coassistenten, artsen en andere zorgverleners op. Dit betekent dat bij uw afspraak soms meerdere zorgverleners aanwezig zijn. En het kan zijn dat u onderzocht of behandeld wordt door een zorgverlener in opleiding

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/opleidingsziekenhuis-met-wie-heeft-u-een-afspraak>). Deze zorgverlener werkt altijd onder supervisie van een gekwalificeerde zorgverlener.

Betrokken afdelingen

Nucleaire Geneeskunde (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/nucleaire-geneeskunde>)

Code LNG-070